

MAGYAR KURIR.

Nr. 31.

Indult Bétsből, Pénteken, Október' 14-dikén, 1831.

B é t s.

Ó Ts. K. Felsége az itt következő Fels. végzését méltóztatott a' járvány epeveszély ellen tett intézetekre nézve az egyesült Ud. Cancellaria Fő Cancellariusához botsátani:

„Kedves Gróf Mitrowsky! Mi-dön a' járvány epeveszély Státusaimat fenyegette, akkor még annak természeti tulajdonságai, valamint származásának és elterjedésének módja is kétséges volt.“

„Azt kívánta tehát az előrevigyázás és okosság, valamint hív alattvalóim egészségé felől a' gondoskodás is, hogy minden eszközök elővételének, melyek eddig hosszas tapasztalás után a' veszedelmes ragadó nyavalyák ellen jóknak találtattak; 's így a' pestis ellen való rendszabások felállítottak. De mind ezek mellett is, a' dögleletes nyavalyát elterjedésében feltartóztatni nem lehetett, sőt az ellene tétett intézeteknek kedvetlen következtései még súlyosabbak lettek, mint magok a' nyavalyából származott inségek. Félelmet, rémülést terjesztettek el, eltsüggesztették a' szívek bizodal-mát.“

„Különösen a' helyek elzárásai az egészségre nézve veszedelem szerzők lettek; az arra fordított katonaság elbetegesedett, 's így a' nyavalyát táplálta, a' helyett, hogy az ellen oltalomul szolgált volna.

Ezen intézetekből az a' félelem származván, hogy a' nyavalya ragadó volna, sok betegeket megfosztott a' szükséges ápolgatástól, 's akadályos leve a' költsönös mentő segedelemnek. Végre ugyan ezen rendszabások a' kereskedést és közösülést is megakadályoztatták, a' familiák javát rongálták 's ezereket fosztottak meg eddigvaló keresetektől.“

„Szeretett hív alattvalóim holdogítása felől atyai módon gondoskodván, és az eddig tett tapasztalások után indulván, meggyőződtem a' felől, hogy az eddig tétett intézeteknek semmi hasznok és sok káros következtések lévén, a' még nagyobb veszedelmek az által fordíthatnak el, hogy a' pestises intézetek a' cholérára nézve Státusaimban eltöröltessenek, 's egyszersmind azt parantsoltam, hogy a' cholérára nézve a' járvány és ragadó nyavalyák ellen fennálló rendszabások tartassanak meg.“

„Ugyan ezen tapasztalásoknál fogva, azt határoztam meg, hogy Státusaimnak belső országi szomszéd tartományai között a' fennálló Kordonok eloszlatassanak.“

„Tsupán a' Birodalom délre eső Tartományainak határain, melyek a' szomszéd Olasz Státusokkal és tengeri kikötőkkel kereskedési öszveköttetésben állanak, tartom még jónak a' Kordonokat megtartani, még pedig tsak különös tekintetből a' tengeri kereskedést és azt

vévén tekintetbe, a' mint az Olasz országai Státusokban a' cholera természetéről és elterjedése módjáról még máig is gondolkoznak 's aggódnak. Ezen Kordon felállítása által a' barátságos szomszéd Olasz Státusokban felállítandó Kordonokat akarom szükségtelenekké tenni, 's azokkal a' kereskedést fenntartani, valamint a' tengeri kereskedést is külföldel, míg majd azok is által látják tapasztalásból, mit kellessék ezen nyavalyának származásáról és elterjedése módjáról tartani. — Eppen ezen okok határoztak arra is, hogy Trieszten innen Finantziái, a' tenger partok mellett pedig egészeget tárgyazó Kordont állíttassak.“

Hogy pedig a' közösülésezen elzárás mellett is minden módon könnyebbítessék, a' Contumatzia ezen fennmaradt Kordonoknál mindj az utazókra, mind a' portekákra nézve, mind a' külföld felé, mind belső országban *) öt napra leszállítottait. Tsak a' Lombard Venetzei Királyságra és a' tengerpartra nézve tétetik a' Contumatzia 10 napra.“

„Ehez képest egyet értvén a' Gróf az En Udv. Haditanátsom Praesidensével és a' közönséges Kamarával, tegye meg a' szükséges rendeléseket.

Schönbrunban Oct. 10 kén 1831.

Ferentz s. k.

A' Fő Méltóságú Erdélyi Udv. Cancellária méltóztatott néhai Ajtai László Úr meghalálózása által az Erdélyi Kir. Kormányzéknel megüresült valóságos Kormányzékü Titoknoki Hivatalra Gróf Degenfeld-Schaumburg Otto Urat, ugyan ott eddig volt Kormányzékü beütéletbeli Titoknokot kinevezni.

N a g y B r i t a n n i a.

A' Felső háznak Sept. 19 kén tartott Ulésében ismét a' Portugalliai dolgok for-

*) Magyar Ország felől.

gottak fel. Gróf Aberdeen egy írást mutatván elő, melly a' Frantziáknak a' portugallusokkal kötött új kereskedési egyességeket foglalja magában, azt mondta, hogy ezen írással Gróf Grey ellen eléggé megmutatta azon minapi állításának helyes voltát, hogy az említett egyesség Anglianak nagy kárára valóssággal megesett. — Gróf Grey pedig ezen felsőbb napokban tett nyilatkozatásának igazságát, hogy ő, a' szóban forgó alkudozásról semmit sem tud, Lord Granville nek Sept. 9 kén költ hivatalos levelével bizonyítja be, mellynek foglalata ez: „Uram! Generál Sebastiani, a' mint ma mondá, nagyon tsudálkozik, azon állításon, melly az Anglus Parlamentben és másutt is megfordult, hogy t. i. a' Frantzia Igazgatószekek, Portugalliával valami kereskedésbeli egyességet kötött volna; és reám bízta, hogy az Urnak az említett állítás nem igaz voltát adjam tudtára.“ Ezután Gróf Grey azt veti, hogy ő még most is igen sokat épít Gen. Sebastianinak ezen megnyugtására valamint a' Frantzia Igazgatószekeknek is hűségére és hírerre. Ugyan ezen tárgyról Hertzeg Wellington így beszélt: Midőn ez a' dolog 14 nappal ezelőtt itten megfordult, már én látam azon Írást, mellyet most az én nemes barátom (Gróf Aberdeen) kézeben tart, és azt a' megjegyzést tettem reá nézve, hogy én a' Frantzia Admirálisnak az érdeklött kereskedési egyességben tett lépéseiről tökéletesen megvagyok győződve. Ezen ajánlásnak magát a' Portugalliai Igazgatószekek ellene szegezte, 's annál fogva az alku nem úgy ütött ki, a' mint azt a' Frantziák várták és kívánták volna. Ugyan hogy esik tehát, hogy a' Liszbonában lévő anglus Consul a' Nemes Grófot (Greyt) ezen egyesség felől, melly már Juliusban meg esett, még Septembérben sem tudósította. Ha ennek,

nem a' dologgal való nem gondolás, tehát bizonyosan a' bizodalmatlanság az oka, mellyel a' Portugalliai Igazgatóságok a' mi Consulunk eránt viseltetik. Ennek a' bizodalmatlanságnak, elmúlhatatlanul nagy károkat kell az Anglus interestére nézve vonni maga után, azért is szükség ezen ember magaviseletészesorosan megvizsgálni. Ugy látszik, hogy az Igazgatóságok közelébb Portugalliába ismét két hadi hajót küldött, de hogy miért, arról hallgat. Ha az, az Ő Felsége alattvalóinak óltalmazása végetteset jó, ellene semmi szóllóm. Azomban reményelem, hogy ez az Óltalmazás valamivel helyesebb talpkövön épül, mint azon jussok, mellyeket az Újságok kihirdettek. Tartok tőle, hogy mind az, a' mit az újabb időkben Portugalliára nézve tettünk, Portugalliában és Spanyol Országban a' folytatandó hazafiúi háborún fog végződni. Ha az Anglus alattvalók Portugalliában valami ollyast tselekedtek, a' mi az Ország törvényeivel ellenkezik, vagy pedig a' közönséges tsendességet akarja megzavarni, úgy nints miért várakozniok az óltalmazásra. Azért mondtam meg mindent ilyen szabadon, mivel Portugallia és Anglia Interestéseje egyformán szívemen fekszik.

A' Reform-Billnek az Alsóházban való harmadszori felolvasása Sept. 19-kén 's ugyan annak forma szerént való keresztül menetele 345 voksal 256 ellen (a' Ministerek mellett lévő voksok száma tehát 109-el több) Sept. 21-kén nagy örömkialtások között esett meg. Sept. 22-kén, a' Felső házba mind a' két oldalon, (t. i. mind a' Ministeriális, mind az Oppositionalison) igen idején sok Lordok, még Aszszonyok is gyűltek öszve a' Reform-Billnek az Alsóházból leendő általhozása után várakozván. Lord Russell az alsóháznak sok tagjaitól kísértelve öt óra után a' felső házba megér-

kezvén, mikor azt a' Lord Kancellariusnak által adta így szóllott: Imé Uraim! itt van az Anglia és Vales Népeinek Representatióját megjobbító Bill, mellyet az alsóház helyben hagyott, es a' mire az Uraságtokat is nagyon megkéri. "A' Lord Kancellarius által vévén a' Billt, azzal együtt a' szokott helyre kiállott, es az alsó házból küldött Követség tzeljät közlötte. Soha egy egy közlés nagyobb pompával es oliyan beszéddel, mellyet ennel figyelmetesebben halgattak volna, még eddig végben nem ment. A' beszéd után következett rövid tsendességet Gróf Grey szakasztotta félben, azon kérésével, hogy a' Bill először, most mindjárt olvastassék fel. A' Felolvasás valósággal meg is lett a' nélkül, hogy valakinek reá valami megjegyezni valója lett volna. A' másodszeri Felolvasás Oct. 5 kára határozódott.

A' Közönséges Újság egy Londonban Sept. 24-kén költ level után így ír: Még tsak most közölhetek az Urral a' különböző Protocollumok felöl bizonyos tudósításokat. September 5 kán kívánt a' Conferentia a' Hollandus es Belga Meghatalmazottaktól a' határoknak kiszabott líneajáról, Luxemburgról es az adósságok megosztásáról előleges feleletet. Hollandia Meghatalmazottjai Sept. 5 kén adták azon felvilágosításokat, melly az Elválás alaptételeit magában foglaló Januárus 21-ki Protocollum értelmével tökéletesen megegyezik. A' Belgium Meghatalmazottja Sept. 21-kén felelt. Az ő nyilatkoztatása, a' mint mondják, azon 18 Előleges Tzikkelyeken épül, mellyek későbbben javasoltattak. A' 35-dik Protocollum tsak a' Vandeweyer Ur telyes hatalma elesmerését foglalja magában. A' 36 dik Protocoll. Luxemburgról beszél, es óhajtáná, ha az Austruai es Burkus Ministerek a' Német-Szövetséggyűlésétől ezen részben való

teljes hatalmokról szóló bizonyosság levelekkel volnának felkészülve. — A' 37-dik Prot. azt nyilatkoztatja ki, hogy a' Fegyverszűnést mindenik fél fogadja el. — A' 38-dik Protocollumnak tárgya, az Antverpia körül lévő Vízáradás, és azon Batteriáknak eltörlése, mellyeket a' Belgák az alatt állítottak, míg fegyverszűnés volt. — A' 39-dik Prot. a' Belga Erösségekről szól, és az azokfelett való egyezetekből Frantzia Országot kirekeszti. — A' 40-dik Prot. ban a' hadi foglyok kitereléséről és azon Biztosság kinevezéséről van szó, melly a' gátak keresztül vágása által okozott Vízáradások dolgát szedné rendbe. — A' 41-dik Prot. ban van 1 ór Hertzeg Talleyrandnak azon jelentése, melly által ő, a' Conferentziát a' Frantzia Udvarnak, Belgiumból a' Frantzia seregek kimene- telét illető határozásáról tudósítja, 2 or a' Conferentiának a' jelentett dolgon való örömkifejezése.

A' Felsőháznak Sept. 29-ki Ülésében, Londonderry, Gyarmatos Titoknok (Colonial Secretär) Lord Goderich elébe, (Gróf Grey, egy unokájának halála miatt nem lévén jelen) a' Belgiumi dolgokra nézve némelly kérdéseket tett. „Mindeneknek előtte úgymond a' Marquis, akarom tudni, mi lehet az oka, hogy Hollandia, az öt Hatalmasságoknak a' Belga határszéli-Erösségek lerontását illető rendszabásaiból egészen kirekesztett. Tizenkét hónapja már, mióta folynak itt Londonban az alkudozások, 's még is a' Parlament azokról csak egy ígét sem tud. Belgiumba független Fejedelmet küldöttünk, és állapotjának mi- ben létérol, valamint arról is, hogy Szövetségeink, Ausztria, Burkus és Orosz Országok elesmerték e' már azt, vagy nem? semmi tudósítást nem vettünk. Egyik Protocollum a' másikat éri 's még is nem látszik, hogy a' dolog végéhez

közelítne. A' Londoni Protocollumok el- len a' Német Szövetség másokat botsát, és míg IV-dik Wilhelm, amazokat mint Anglus Király aláírja, mint Hannoverai Király emezekben is megegyez. Azt kér- dem, hogy ugyan mikor hagyják már Belgiumot egészen oda a' Frantziák? Egyeberánt ennél sokkal fontosabb kér- désem, a' mellyre t. i. feleletet kívánok ez, hogy igaz e' a' mit beszélnek, hogy Belgiumban, azon Ország hadi ereje el- intézése végett igen sok frantzia Tisztek maradtak? Lehet e' gondolni, hogy Leo- pold Király parantsolni fog egy olyan seregnek, mellynek tisztjei mind Fran- zia Országból valók, 's annál fogva egé- szen frantzia hatalom alatt állanak? Az én nemes barátom, Lord Beresford, ki a' Portugalliai seregeket vezérelte, meg fogja mondani, hogy míg ezen se- regek britanniai tisztek igazgatása és ve- zérlése alatt voltak, addig azokat éppen úgy lehetett nézni, mint britanniai se- regeket. Igaz ugyan, a' mit ellenünk vetnek, hogy Leopold független Ki- rály. De ebben az esetben is minek en- gedi meg az Igazgatószék, hogy egy, 12,000 emberből álló had tartozkodjék Belgiumban? Leopold nem független, nem is lehet az mindaddig, míg az ő birtokának határai meg nem állapítat- nak. Frantzia Ország minden eszközü- ket elővévén a' mi hatalmunk megkis- sebbítésére, és arra hogy minket magá- nak alá vessen, igyekezetét szerentsé- sen kivitte. Ama ravasz kórmányra termelt Férjfiú, a' ki nálunk Frantzia Ország Képviselője, alig vettetett vissza egy pontról, a' midőn magát másiknál ismét be tudta színleni. Jól tudja ő azt, hogy ha a' Frantzia tiszteknek, a' Belga kato- nák közzé való lépését megengedjük, Frantzia Orzágnak az által Belgiumban való hatalma erősebb lábon fog állani, mint míg azt tulajdon seregeivel megrakva

tartotta. — Bizony nem ok nélkül nehezel reánk Hollandia vele való bánásunkért. Szeretném tudni, valyon nem üt-e lármát most Hollandia azon béke kötés ellen, mellyben néhány Gyarmatjait Angliának által engedte, minekutánna a közelebbi Rendszabásokból egészen kikeresztetett. A' mi Ministereink, a' Frantzia Országgal való egyetértés mellett megmaradni, fő gondjoknak tartják, abban a' hibás vélekedésben lévén, hogy csak ez az egy mód az, melly Európában a' békességet rendíthetetlenül fenntarthatja, s azomban tsalattatásokat rövid időn magok által fogják látni. Nem jut eszékbe a' Ministereknek, hogy az ilyen Rendszer által magát azt az Erősséget teszik semmivé, a' mellynél menedék helyet találhatnának, ha történelből a' mostani frantzia Igazgatószék állhatatosságában vetett bizodalombokban megtsalatkoznának. Szükség ugyan, egy természeteli ellenséggel az udvariság törvényei szerint banni; de azomban csak ugyan nem a' legjobb Politika az, mikor valaki magát egészen fegyvernélkül hagyván, mindent megad ellenségének. Távollégyen hogy én hadat kívánnék, de azt merem állítani, hogy azzal, ha szövetségeseinknek elrablását és természeteli ellenségeinknek nevedekését megengedjük, a' békesség nem fog fenntartani. Ez előtt már egyszer igen kemény kifejezéseket használtam Frantzia országnak itt nálunk lévő Képviseleje ellen, a' miért a' nemes és tudós Lord Brougham engem megtámadott, pedig a' mint tartom, méltatlanul, mert olyan erköltsi vonásokkal (Character), mint a' millyen annak az embernek van, senki sem bír a' széles világon. De ha szinte háta megé én többet nem mondok is, holnap minden újságok megfogják újítani azt, a' mit én ma ő róla beszéltem. Bizonyára nem lehet utálat nél-

kül nézni, mint futnak egymás után minden Ministerek azon emberhez, hogy tőle tanácsot kérjenek. Ha akarják tudni a' Nemes Lordok, mitsoda alapon épül leginkább Hertzeg Talleyrand eránt ezen gyűlölségem, imé megmondom, hogy azon Emlékiráson, mellyet ő a' XI dik esztendő Brumaire *) (October) havának 15 dik napján az első Consulhoz küldött. "A' Marquis ezen beszédét a' Királyhoz való felírás készítésének ajánlásával zárja be, melly által t. i. azt meg kell kérni, hogy a' Frantzia tisztelknek a' belga seregekhez való felvétele felől szőlő hivatalos leveleket a' Háznak terjesztessé elébe. Lord Goderich a' Ministerium tselekedetét óltalmazta, és megmutatta, hogy a' britaniai tisztségnek éppen nem kötelessége arról felelni, ha valamelly független Uralkodó, tulajdon birtokában él a' maga fejedelmi jussaival.

Ugyan azon Ülésben a' Reform-Bill mellett több kérévelek adódtak be. Azok között volt egy, mellyet Edinburchnak 150,000 lakosai közzül 36,150 azon jussal bíró férjfiak írtak alá, és a' mellyet a' Lord Kantzellarius ezzel a' meg-

*) Frantzia Országban, mikor az közönséges Társaság volt, új idő számlálás vivődött be. Kezdődött nevezetesen az első új közönséges társasági esztendő 1792-ben Sept. 22-kén. E' szerint a' hónapokszáma, mint annak előtte, megmaradt 12-nek, de a' nevek megváltozott, így p. o. Sept. Vendémiaire-nek, October Brumaire-nek, November Frimaire-nek, December Novőse-nek, Januárus Ventose-nok 's a' t. nevezetelt. Így számláltak a' Frantziák 1805 eszt. Sept. 9-kéig, a' mikor egy parantsolat szerint az eltöröltetvén az elébbeni állott vissza.

jegyzéssel nyújtott által: hogy ez előtt 25 esztendővel, ilyen dologhoz csak hozzá fogni is lehetetlen lett volna Edinburghban, a' hol az Újításnak magokat még akkor csak nem mindenek ellene szegezték volna, és ímé úgy megváltoztak mindenek, hogy most a' Scotzia fő városában egyetlen egy fegyver fogható ember sints, a' ki azon nagy tzelban örömet meg ne egyezne.

L e n g y e l O r s z á g.

Krakó Sept. 27-kén. A' General Rybinski felakasztása felől elterjedett hír, fájdalom! tsakugyan igaz. Ezen irtoztató tselekedetre okot adott a' Generalisnak azon beszéde, mellyben a' seregnek szívére kötvén Lengyel Ország állapotját azt mondja, hogy a' magok feladásán kívül ennek megszabadítására más eszköz többé nintsen. Gen. Böhm egy a' legkegyetlenebb Terroristák, és az olyan emberek között, kik az indulatoskodásoktól leginkább elhagyták magokat ragadtatni azt híven, hogy egy olyan embert, ki a' Szabadság dolgának oly nagy kárára lehet, lábalól minden módon félre kell tenni, reá beszél a' sereget, hogy Rybinskinek ne hidjen, mert az el akarja bolondítani és hogy ezen rendkívül való dolgot, rendkívül való eszközzel kell eltávoztatni. Az ezen szavakra feltüzelt sereg ekkor vitte véghez a' borzasztó tselekedetet. Azután Böhm a' katonákat mind öszve hívatta, előttök letérdelt 's melljét kitarakva felémelt kardal esküdött meg, hogy ő a' Lengyel Ország ügye mellett hűségesen megmarad mind addig, míg az ellenségöt fel nem kontzolja. Azután tartott tüzes beszédében a' többek közt ezeket mondotta: a' Lengyel Revolutio mást és nem azt a' véget érdemli, hogy megjídvén, magunkat a' Győzedelmesnek szabad kényére bizzuk. Igaz ugyan hogy

természeti erőre nézve többé az ellenséggel meg nem mérközhetünk, de leg-alább részenként támadván azt meg, rajta még fájdalmas sebeket és érezhető veszteséget ejthetünk. A' Nemzetibetsület minden esetre azt kívánja tőlünk, hogy magunkat a' maradékért áldozzuk fel, mert a' jelenvaló nemzetségre nézve ugyan a' Nemzetiségnek vége van. Ezen beszédet végezvén felszöllítá mind azokat, a' kik vele utolsó tsepp vérekig nem akarnak verekedni, hogy álljanak elő's nekik a' Varsóba való menetelre szabadságot ígért. De azt mondják, hogy senki sem állott elő, hanem a' Terrorista hűségére és arra, hogy a' szemek elébe akadó ellenséget felkontzolják, mindnyájan megesküdték.

Brigadéros-Generális Morawski Ferentz, és több Generálisok, úgymint: Krasinski Izidor, Malletski János, Bieganski Lukás, Darevski Antal, Bontemps Péter, Tomicki János, Pawlowski Antal, és Oberster Görski Julian, az Orosz Tsászár hűségére vissza tértek. — Status-Referendarius Gerlitz a' Fővárosban való Vice-Elölülői hivatalában Sept. 28-kán állott ismét vissza. — A' Varsó erősítésére készített szántzok rövid időn lefognak rontatni.

Az Orosz Tsászárnak Varsóban Sept. 27-kén megjelent Nyilatkoztatása, az ideig való Igazgatóséket, melly egy Elölülő alatt négy tagokból áll, elintézi. Az ideig való Igazgatósékeknek éppen az a' hatalom adódik, a' mivel az úgy nevezett Lengyel kiszolgáltató Tanács bírt. A' Kormányzók körét haladó, rendkívül fontos dolgok, a' Fő Vezér, mint a' Lengyel Királyság minden Vajdaságainak Feje elébe fognak terjesztetni.

B e l g a O r s z á g.

Az egész Belgiumnak minden rendű 's rangú lakosai között azon kíván-

ság, hogy az Ország mostani bizonytalan állapotjából vevődnek ki és lenne vége már egyszer a' Revolutionnak olyan közönséges, hogy egynehány buzgólkodókön kívül, kik a' mostani Országgyűlésének tagjaivá választódtak, alig van egy két ember, a' ki a' Conferentiának akármitsoda új ajánlásait, sőt azokat a' régi Protocollumokat is, mellyeket a' Congressus nem régiben vissza vetett, örömmel ne fogadná.

Sept. 29 kén délben érkezett Leopold Király Brüsszselből Antverpiába, a' hola' Polgárgárdát megvizsgálván Merxenben ment's egynehány Regimenteket ott is megmustrált. A' Királynak Sept. 23-kán költ rendelése által, több Frantzia tisztet vétettek fel a' Belga seregnél, nevezetesen Gen. Belliard, General Grundler, Gen. Picquet. Ezekén kívül még igen sokan. A' két Flandriában Fő Commandánsnak Gen. Niellon neveztetett ki.

A' Belga Senátorok Kamarájának 28-dik Sept. Ülésében, azon esmeretes Törvényjavallatra, melly szerént az idegen seregeknek Belgiumba való behoztatásának megengedése ajánltatik, Beytz Ur ezt a' megjegyzést teszi: hogy ő a' Törvényjavallatnak ugyan ellene nints, azt mindazáltal igen tökéletlennek találja. A' többek közt úgymond, egy szó sintsen a' törvényben arról, hogy az, mitsoda tzelből akarja az idegen seregek beeresztését megengedni, vallyon egyedül a' Constitutio fenntartására e', vagy a' jelen való igazgatószék őltalmazására. Eppen olyan határozatlan kitétel ez is: a' békességig. — Aerschot Ura' Törvényben lévő kitételeket elég világosoknak találván, azt mondja: hogy talán vigyázatlanság volna, abban igen nagy meghatározással élni, úgymint a' melly miatt attól lehetne tartani, hogy olyan tiltkok fedeztetnek fel, mellyeknek kö-

zönségessé tétele nagyon veszedelmes lehetne.

Burkus Ország.

Strasburgból October 4-dikén (Burkus Status Ujság) Lengyel Generalisok Paz, Malachowski és Wengierski sok más Tisztekkel együtt ma reggel érkeztek ide, és kértek engedelmet arra, hogy további sorsokat a' burkus földön várhassák el. Délben jött ismét a' lengyel főhadi szállásról Generál Wroniecki mint Követ, Lengyel Fő Gen. Böhmnek a' burkus határszéleken lévő Tiztséghez útasított levelével, mellyben az, (a' Generalis) azt kéri, hogy seregének, melly menedék helyet keres, szabad legyen a' burkus határookra által menni, ugyan ekkor egyszersmind Ő Felségének a' Királynak virtusaira utal, mellyek néki kezesei, a' felől, hogy ő és serege nem fognak vissza útasíttatni. E' szerént a' Lengyel sereg Oct. 5-kén fog Burkus Országba bejönni. Azon egyenességen és igazságban bízván, melly ennek előtte a' burkus igazgatószéknek választott mondása volt, a' Sereg kész magát azon végzéseknél alá adni, mellyeket Ő Felsége ilyen esetben tehet. Gen. Wroniecki nek meghagyódott, hogy a' burkus Tiztséggel alkudhatik. Ekkor, Generallieutenant Zepelin, a' ki a' Strasburg vidékén öszvegyült tsapatokat vezérlette, a' lengyel seregnél, melly a' mint mondják 95 ágyúval 15,000 emberből áll, a' burkus birtokokra való által szállását, azon feltételek alatt, mellyek alatt az a' Gielgud tsapatjának megengedődött, jónak találta. Így lép be a' határon a' Lengyel sereg reggeli 8 órakor Sobierzycznonál és a' Jastrzembien felé vivő Szutowei úton, a' hol sorban egyenként menve rakja le fegyvereit. Már most meg lehet

engedni, hogy ezzel a' Lengyel-lázadásnak tökéletesen vége szakadt.

B é t s.

Béts belső és külsővárosaiban cholera-ban: Oct. 10 dikén déltől fogva:

Oct. 11-dikig délig megbetegedtek 79-en, kigyógyultak 62-ten, meghaltak 46-tan.

Oct. 12-kén délig megbetegedtek 51-gyen, kigyógyultak 44-en, meghalt. 36-an.

Oct. 13-kán délig megbetegedtek 68-tzan, kigyógyultak 39-en, meghaltak 24-gyen.

Ezen három nap alatt a' belső városban 20-an, a' külső városokban pedig 178-an betegedtek meg; meghaltak amában 12-ten, emezekben 94-en.

E' szerént: az epeveszély kiütésétől, Sept. 14-kétől számlálva megbetegültek 2225-ten, kigyógyultak 941-en, meghaltak 995-ten, orvoslás alatt vagynak még 289-en.

M a g y a r O r s z á g.

Az eddig előszámlált 83 Törvényhatóságokon kívül elhatott a' cholera a' Szepes Vármegyei XVI Korona városokba is. E' szerént eddig Jun. 13-kától Oct. 5-kéig 2909 helyeken, 318,128-an betegedtek meg ezen nyavalyában; kigyógyultak 135,691-en; meghaltak 142,676-tan, orvoslás alatt vagynak 41,761-en. A' városok és helységek száma, mellyekben a' nyavalya már egészen megszűnt 189-re megy, 's ezeknek száma naponként szaporodik.

Erdély Országból megnyugtató tudósítások jönnek, mellyek szerént ott a'

cholera nem terjed, a' mint attól első kiütésekor közönséges vala a' felelem. Ennek lehet tulajdonítani azt is, hogy eleinte más nyavalyákat is kész vala a' megfélemlés annak nézni és kikiáltani. Ez történt nevezetesen Ns. Közép Szolnok Vármegyének Szélszeg nevű helységében. Kolosvár Sz. K. városa Biztoságának nyomtatásban kiadott Jelentésében említettett t. i. (C. M. Kurír 17 szám) hogy ott egy halálos esett történt: de a' melly hivatalosan megvizsgáltván, megigazodott és megvalósodott, hogy a' Szélszegi ember épen nem az epemirigy nyavalyában, hanem tüdőgyulladásban halt légyen meg.

Glatz Jákó b Úr, Theologia Doctora, a' Bétsi Ts. K. egyesült Evang. Consistorium Tanácsosa, és a' Bétsi Augsp. Conf. tartók Gyülekezetének emeritus második Predikátora Sept. 25-dikén Posonban meghalálozott, forró hideglelésben, életének 55 dik esztendejében. Oktató sokjeles munkái német nyelven mindenütt nagy bétben vagynak és használatnak. A' boldogult Szepes Vármegyében Poprádon született, 's végezvén a' hazában oskoláit, külső országon a' Jénai Universzításban tanulta a' főbb tudományokat; onnan Schnepfenthalba ment 's mint nevelő és tanító tagja lett Salzmannevelő Intézetének, a' honnan Bétsbe hívatott az Evang. Gyülekezet második Predikátorának. Számos közhasznú írásai által szerzett nagy érdemei, mellyekért mind Ő Ts. K. Felsője, mind több külső Országi Fejedelmek különös kegyelmének jeleit tapasztalni szerentséje vala, fennmaradandók. Elmaradott Özvegyén kívül hét jól nevelt gyermekei siratják szomorú halálát.

Szerkesztető és Kiadó Márton J ó's e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal, (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)